

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanka a členov JUDr. Anny Petruľákovvej a JUDr. Ivany Izakovičovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. A.H.R.**, G., K., správca konkurznej podstaty úpadcu **N., s.r.o., P.**, zast. JUDr. I.H.Š., advokátka, G., K. proti žalovanému: **F., s. r. o.**, H., Ž., zast. JUDr. M.Ď., advokát, T., Ž., **o určenie pravosti vykonateľnej pohľadávky popretej správcom konkurznej podstaty**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.02.2010, č. k. 17 Cb/1266/2001-161, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.02.2010, č. k. 17 Cb/1266/2001-161 **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca sa žalobou domáhal určenia, že žalovaný nemá voči úpadcovi pohľadávku vo výške 41 357 779,71 Sk vyplývajúcu zo Zmluvy o úvere č. 56/1999, uzavretej veriteľom s úpadcom dňa 2.7.1999 na poskytnutie krátkodobého preklenovacieho úveru vo výške 36 500 000 Sk.

V čl. IV. zmluvy zmluvné strany dohodli, že veriteľ poskytne úver tak, že peňažné prostriedky poukáže na účet vedený vo V., a. s., pobočka P., č. účtu X. Z výnosu poskytnutého úveru bude splatený pôvodný úver na obežné prostriedky, poskytovaný dlžníkovi podľa Zmluvy o úvere č. 9/1999 zo 17.12.1998.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1K 87/99-6 zo dňa 5.5.1999 bol podľa § 9c Zákona o konkurze a vyrovnaní ustanovený predbežný správca.

Súd vychádzal z ust. § 9c ZKV a interpretoval ho tak, že sa nevzťahuje na všetky právne úkony dlžníka a je ho potrebné vykladať v súvislosti s § 9a, t. j. s potrebou zabezpečiť dlžníkov majetok na účely prípadného konkurzného konania.

Súd uzavrel, že Zmluvou o úvere č. 56/1999 poskytol veriteľ úpadcovi úver, ktorým bol splatený pôvodný úver na obežné prostriedky podľa Zmluvy o úvere č. 9/1999 zo dňa 17.12.1998, teda k zmenšeniu majetku úpadcu nedošlo. Poskytnutie úveru podľa zmluvy č. 56/1999 na zaplatenie úveru zo Zmluvy č. 9/1999 nemožno považovať za konanie nad rámec bežnej obchodnej činnosti a nedošlo tým k zmenšeniu majetku úpadcu. K uzatvoreniu úverovej zmluvy preto nebol potrebný súhlas predbežného správcu.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca nebol v spore úspešný a žalovaný si ich neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Predovšetkým namieta, že mu súd tým, že konal a rozhodol vo veci na pojednávaní dňa 24.02.2010 v jeho neprítomnosti, odňal možnosť konať pre súdom. Tvrdí, že svoju neprítomnosť riadne ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania.

Vo veci samej namieta, že súd I. stupňa sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal otázkou vykonateľnosti spornej pohľadávky, od ktorej závisí vecná legitímácia žalobcu.

Podrobne odôvodňuje správnosť svojej mienky, že úverová zmluva č. 56/1999, ktorú úpadca uzavrel dňa 2.7.1999, je absolútne neplatným právnym úkonom. Zdôrazňuje, že na prieskumnom pojednávaní poprel pohľadávku žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu ako celok, t. j. čo do jej dôvodu, výšky a poradia, a preto nebol dôvod sa

na prieskumnom pojednávaní osobitne venovať jej výške a poradiu. Z popretia pohľadávky ako celku vyplýva podľa neho nesúhlas s právom na oddelené uspokojenie.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako správny potvrdiť.

Popiera správnosť názoru žalobcu, že úverová zmluva zo dňa 2.7.1999 č. 56/1999 je absolútne neplatná pre neexistenciu súhlasu predbežného správcu. Odvoláva sa na zdôvodnenie tohto svojho stanoviska vo svojich vyjadreniach v prvostupňovom konaní a krátko sumarizuje, že pojem nakladania s majetkom v ust. § 9c ZKV možno vykladať len v súlade s ust. § 4b ods. 1 písm. a/ a ods. 4 ZKV, pričom pojem majetok definuje ust. § 6 ods. 2 ZKV.

Tvrdí, že pri uzatváraní úverovej zmluvy nedochádza k žiadnemu nakladaniu s majetkom dlžníka, podľa neho dlžník naopak získava vo svoj prospech ďalšie peňažné prostriedky.

Na potvrdenie správnosti tohto svojho názoru poukazuje na zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý podľa neho zvýhodňuje pohľadávky subjektov ochotných dlžníkovi poskytnúť úver v čase krízy jeho podnikania.

Popiera tiež správnosť názoru odvolateľa, že na prieskumnom pojednávaní poprel právo na oddelené uspokojenie pohľadávky žalovaného, a to tým, že poprel pohľadávku ako celok, to značí, že ju poprel nielen čo do dôvodu, ale aj čo do výšky aj poradia, z čoho vyplýva, že výrok rozsudku sa týka aj zaradenia.

Podľa žalovaného súd je viazaný petitom návrhu a podľa § 153 ods. 2 O. s. p. nemôže prisúdiť žalobcovi viac alebo niečo iné, ako sa domáha. Odvoláva sa na ust. § 23 ods. 5 a § 25 ZKV a tvrdí, že petit formulovaný v incidenčnej žalobe nemožno po uplynutí lehoty na uplatnenie práva podľa § 23 ods. 5 ZKV rozširovať a navrhol preto požiadavku žalobcu na preskúmanie práva na oddelené uspokojenie pohľadávky žalovaného a s tým súvisiacich záložných práv odmietnuť.

Poukazuje tiež na to, že právo na oddelené uspokojenie pohľadávok žalovaného, okrem iného aj pohľadávky z úverovej zmluvy č. 56/1999 je predmetom konania, ktoré sa vedie na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 13 Cb 19/02 o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky vo výške 86 609 511,82 Sk s právom na oddelené uspokojenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 142 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je správny a odôvodnený v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p.

Keďže sa odvolací súd stotožnil nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na zdôraznenie jeho správnosti reaguje na zásadné námietky a tvrdenia odvolateľa.

Pokiaľ ide o odvolateľovu námietku, že súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že konal a rozhodol v jeho neprítomnosti na pojednávaní dňa 24.02.2010 napriek tomu, že sa riadne ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania, odvolací súd ju považuje za neopodstatnenú.

Pojednávanie dňa 24.02.2010 súd určil na 9,15 hod.

Faxovým podaním došlým súdu dňa 24.02.2010 o 9,22 hod., teda v čase, keď súd už pojednával, zaslala SKP JUDr. A.H.R., teda žalobkyňa, podanie označené ako žiadosť o odročenie pojednávania a vyjadrenie vo veci samej.

Žiadosť o odročenie pojednávania teda podal žalobca z dôvodu, že trval na svojej osobnej účasti na pojednávaní. Pritom svoju neúčast' ospravedlňoval údajnou práceneschopnosťou svojej právnej zástupkyne. Táto však podľa k podaniu pripojeného potvrdenia o dočasnej práceneschopnosti bola schopná práce od 24.02.2010, teda práceneschopnosť jej nebránila zúčastniť sa pojednávania, čo značí, že skutočnosti uvedené vo faxovom podaní nebránili žalobkyni ani jej právnej zástupkyni zúčastniť sa pojednávania.

Odvolací súd ešte zdôrazňuje, že SKP okrem toho, že vykonáva funkciu SKP, je aj advokátkou, ktorá vzhľadom na jej právnické vzdelanie sa mohla uchádzať o zaradenie do zoznamu správcov, takže aj pri prípadnej práceneschopnosti jej právnej zástupkyne sa mohla a mala zúčastniť pojednávania ona sama.

Na tomto základe odvolací súd konštatoval, že súd 1. stupňa tým, že konal v neprítomnosti žalobcu, resp. jeho právnej zástupkyne, neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom.

Pokiaľ ide o meritum veci, žalobca v odvolaní zdôvodňuje svoju mienku, že Zmluva o úvere č. 56/1999 je absolútne neplatným právnym úkonom tým, že k nej chýbal súhlas predbežnej správkyni potrebný podľa § 9c ZKV, lebo ňou došlo k nakladaniu s majetkom úpadcu.

Podľa jej mienky pojem majetok v ust. § 9c ZKV treba vykladať ako súbor všetkých vecí, majetkových práv a záväzkov, teda súbor aktív a pasív určitého subjektu (ako napr. v úprave bezpodielového spoluvlastníctva a dedenia). Toto jej vymedzenie „majetku“ jednoznačne podľa nej vyplýva z funkcie predbežného správcu. Z tohto vymedzenia pojmu majetku v spojení s riadnym výkonom funkcie predbežného správcu vyvodzuje záver, že dlžník nemôže bez vedomia a súhlasu predbežného správcu meniť rozsah majetku, pretože

takýmto konaním dochádza k nakladaniu s majetkom, pričom ako nakladanie s majetkom chápe takú dispozíciu, ktorou dochádza k zmene jeho rozsahu, teda jeho zmenšeniu alebo zväčšeniu.

Táto interpretácia však nezohľadňuje celé ust. § 4b ods. 1 písm. a/ ZKV, podľa ktorého dlžník je povinný zdržať sa konania smerujúceho k zmenšeniu jeho majetku, s výnimkou bežnej obchodnej činnosti a možno ju preto chápať ako ponímanie oprávnení predbežného správcu v rovnakom rozsahu ako správcu konkurznej podstaty, čo z ustanovení ZKV nevyplýva. Predbežný správca totiž vykonáva svoju funkciu v období, keď súd ešte len skúma danosť podmienok na vyhlásenie konkurzu a kedy podnik dlžníka v rámci tohto skúmania musí fungovať ďalej - teda musí prebiehať bežná obchodná činnosť, ktorá závisí od rozsiahlosti podnikania a jeho konkrétnej, najmä finančnej situácie. Pokiaľ teda v spornej zmluve dlžník súhlasil, aby sa touto zmluvou uhradili záväzky dlžníka zo zmluvy o úvere č. 9/1999 zo dňa 17.12.1998, súd I. stupňa opodstatnene usúdil, že sa tým majetok dlžníka nezmenšil v zmysle § 4b ods. 1 písm. a/ ZKV, a preto išlo o nakladanie s majetkom, na ktoré nebol súhlas predbežného správcu potrebný.

Súd preto dôvodne a správne uzavrel, že Zmluvou o úvere č. 56/1999 poskytol veriteľ úpadcovi úver, ktorým bol splatený pôvodný úver na obežné prostriedky podľa Zmluvy o úvere č. 9/1999 zo dňa 17.12.1998, teda k zmenšeniu majetku úpadcu nedošlo. Poskytnutie úveru podľa zmluvy č. 56/1999 na zaplatenie úveru zo Zmluvy č. 9/1999 nemožno ani považovať za konanie nad rámec bežnej obchodnej činnosti a keďže tým nedošlo k zmenšeniu majetku úpadcu, k uzatvoreniu úverovej zmluvy nebol potrebný súhlas predbežného správcu.

Žalobkyňa v závere odvolania podáva svoj výklad skutočnosti, že poprela pohľadávku žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, ako celok. Preto podľa nej nebol dôvod osobitne sa venovať výške a poradiu pohľadávky a neznamená to však, že s výškou a poradím súhlasila. Z tejto skutočnosti a svojej mienky vyvodzuje, že žalobca nesúhlasil a nesúhlasí s právom na oddelené uspokojenie. Podrobne označuje právne úkony, ktorými mala byť pohľadávka veriteľa (žalovaného zo zmluvy o úvere č. 56/1999) zabezpečená a tvrdí, že sú absolútne neplatné.

Namieta, že súd I. stupňa tým, že sa otázkou výšky a poradia pohľadávky nezaoberal, vytvoril stav právnej neistoty. Tvrdí, že incidenčná žaloba bola podaná včas a vzhľadom na to, že SKP poprela pohľadávku ako celok (do jej dôvodu, výšky a poradia), bolo úlohou súdu v prípade, že dospeje k záveru, že popretá pohľadávka nie je neplatným právnym

úkonom, rozhodnúť, v akej výške a v akom poradí má byť táto pohľadávka v konkurznom konaní uspokojená.

Podľa vyjadrenia žalovaného je táto časť odvolania rozšírením žalobného návrhu, konanie súdu v súlade s námietkou odvolateľa by v prípade vyhovenia návrhu znamenalo porušenie § 153 ods. 2 O. s. p., súd by prisúdil žalobcovi iné, než čoho sa domáha. Požiadavku žalobcu považuje za porušenie koncentračnej zásady zakotvenej v § 118a ods. 2 O. s. p.

Tento názor žalovaného je správny.

Zo spisu vyplýva, že na rubre návrhu ho žalobca označil ako žalobu o určenie pravosti vykonateľnej pohľadávky popretej správcom konkurznej podstaty, v petite sa domáha určenia, že žalovaný nemá voči úpadcovi pohľadávku vo výške 41 357 379,71 Sk, vyplývajúcu z úverovej zmluvy č. 56/1999.

Žalobca v priebehu konania na súde I. stupňa otázku výšky a poradia pohľadávky, ktorej určenia sa žaloba týka, nenastolil. Okolnosť, že sa v návrhu uvádza výška sumy pohľadávky, podľa názoru odvolacieho súdu len presne špecifikuje pohľadávku z úverovej zmluvy č. 56/1999. Celkom isto však nemožno zo znenia petitu ani z návrhu na rubre žaloby vyvodzovať aj domáhanie sa určenia poradia pohľadávky.

Vzhľadom na okolnosť, že žalobca poradie pohľadávky uviedol len ako námietku voči rozhodnutiu súdu I. stupňa vo veci samej, odvolací súd sa otázkou prípadnej možnosti, že išlo o rozšírenie návrhu, prípadne nový návrh, nezaoberal.

S týmto doplnením odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože vo vyjadrení k žalobcovmu odvolaniu navrhol, aby ju súd účastníkom nepriznal.

P o u ě n í e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 26. januára 2011

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová